

Jongerenparticipatie

Minor interprofessioneel werken in het jeugddomein

Studenten:

Carlene Anker	1910092
Hilse Bakker	1810561
Aliene Bos	1810110
Machteld Haase	1810137
Lisa Heuvelman	1910321
Emma van den Noort	1810317
Samantha van Slooten	1810534

Docent:

Tanja van der Vinne

Opdrachtgever:

Anne Dreke Deddens

Voorwoord

Het onderzoeksverslag Jongerenparticipatie Zwolle is onderdeel van de **Minor interprofessioneel werken in het jeugddomein (minor IWJ)** van Hogeschool Viaa. Dit verslag is geschreven in de eerste periode van het cursusjaar 2021/2022.

In het verslag kunt u de resultaten lezen van een onderzoek onder jongeren uit de gemeente Zwolle.

De onderzoeksgroep bestaat uit:

- Carlene Anker – student HBO-V
- Hilse Bakker – student Pabo
- Aliene Bos – student Social Work
- Machteld Haase – student Social Work
- Lisa Heuvelman – student HBO-V
- Emma van den Noort – student Social Work
- Samantha van Slooten – student Pabo

De opdrachtgever en begeleider zijn:

- Anne Dreke Deddens
Docent en onderzoeker op Hogeschool Viaa
Jongerenwerker ReMovez/Fakkeltjeit bij Travers Welzijn
- Tanja van der Vinne
Docent Hogeschool Viaa, Minor Interprofessioneel werken in het Jeugddomein (IWJ)
Onderzoeker Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle

Inhoud

Voorwoord	1
Inhoud	2
Hoofdstuk 1 - Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Globale opdrachtoomschrijving	4
1.3 Doelstelling.....	5
1.4 Onderzoeksvragen.....	6
Hoofdstuk 2 – Context.....	7
2.1 De context	7
2.2 Huidige stand van zaken.....	7
2.3 Actuele ontwikkelingen	8
Hoofdstuk 3 – Theoretisch kader	11
3.1 Definitie van jongerenparticipatie.....	11
3.2 Geschiedenis van jongerenparticipatie	11
3.3 Doel van jongerenparticipatie	11
3.4 Vormen van jongerenparticipatie	12
3.5 Methoden voor jongerenparticipatie.....	12
Hoofdstuk 4 – Systemisch kader	14
4.1 De holistische visie	14
Hoofdstuk 5 – Disciplines	15
5.1. Jeugdwerker	15
5.2 Docent	15
5.3 Jeugdverpleegkundige.....	15
5.4 Voorbeelden integratie van kennis en inzicht.....	15
Hoofdstuk 6 - Resultaten.....	17
6.1 Inleiding	17
6.2 Resultaten interviews Fakkeltit	17
6.3 Resultaten focusgroep Thorbecke PrO.....	17
6.4 Resultaten focusgroep Carolus Clusius College.....	17
6.5 Resultaten enquête	17
6.6 Presentatie van resultaten aan de gemeenteraad Zwolle	18
Hoofdstuk 7 – Conclusies en aanbevelingen.....	19
7.1 Inleiding	19
7.2 Conclusies.....	19
7.2.2 Conclusies vertaald naar de onderzoeksvragen.....	19

7.3 Aanbevelingen	20
Literatuur	21
Bijlagen	23
Bijlage 1: Resultaten focusgroep Fakkeltit	23
Bijlage 2: Opzet planning bijeenkomst focusgroep Thorbecke PrO	25
Bijlage 3: PowerPoint focusgroep Thorbecke PrO	26
Bijlage 4: Voorbeelden van ontwerpen droomstad Zwolle Thorbecke PrO.....	30
Bijlage 5: Opzet enquête	31
Bijlage 6: Uitkomsten enquête	32
Bijlage 7: PowerPointpresentatie raadsleden Zwolle	34

Hoofdstuk 1 - Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van de minor Interprofessioneel werken in het Jeugd domein hebben wij als groep van zeven studenten uit de opleidingen HBO-V, Pabo en Social Work gezamenlijk gewerkt aan een domeinoverstijgend vraagstuk. Deze interprofessionele samenwerking die hierbij van belang is, wordt gefaciliteerd vanuit de docent en begeleider van de minor Interprofessioneel Werken in het Jeugd domein. In deze minor leren wij om interprofessioneel samen te werken aan een praktijkvraagstuk en we leren om domeinoverstijgend te denken.

De afgelopen jaren is er meer focus gekomen op interprofessioneel samenwerken. Binnen het interprofessioneel samenwerken is het van belang om als interprofessioneel team een gezamenlijk doel en visie te hebben. Daarnaast moeten de disciplines een gezamenlijke taal formuleren en nieuwsgierig zijn naar elkaars visie en belangen. Deze factoren dragen bij aan een succesvolle samenwerking. Interprofessioneel samenwerken leidt tot verbetering van de kwaliteit van zorg en de tevredenheid van de zorgvrager (Van Zaalen, Deckers & Schuman, 2018).

Voor een domeinoverstijgende praktijkopdracht zijn we via onze docent in contact gekomen met Anne Dreke Deddens. Zij zet zich in voor jongerenparticipatie in het gemeentelijk bestuur van Zwolle. Op dit moment lijken de jongeren in Zwolle niet op de hoogte te zijn van de invloed die ze kunnen hebben in de besluiten die de gemeente Zwolle maakt. Het is echter wel van belang dat de jongeren weten waar zij kunnen meedenken bij het maken van plannen. Hierdoor is de kans groter dat de jongeren zich betrokken voelen bij de maatschappij en dat ze zich actieve burgers voelen (Number 5 Foundation, 2021).

Dat de jongeren in Zwolle hier niet van op de hoogte zijn, ondervond Deddens in de praktijk. Ze hoorde bijvoorbeeld van verschillende jongeren dat het skatepark niet meer in goede staat verkeerde. Toen ze deze jongeren vroeg hoe ze hieraan iets wilden verbeteren, wisten ze niet dat dit mogelijk was. Uit dit praktijkvoorbeeld blijkt dat de jongeren niet goed weten waar zij kunnen meedenken en hoe ze invloed kunnen hebben bij de gemeente Zwolle. Een ander praktijkvoorbeeld was dat jongeren met lokale politici in een whatsappgroep konden praten. Veel jongeren gaven in deze gesprekken aan zich niet gehoord te voelen en ervoeren een afstand tussen hen en de overheid. De jongeren en politici hebben de wens om fysiek contact te hebben, maar deze plannen zijn nog niet op tafel gelegd. Daarnaast blijkt vaak dat de gemeente de belangen van de jongeren nog niet duidelijk in kaart hebben gebracht. Wij spreken hierbij van onzichtbare jongeren; jongeren die wel degelijk een mening hebben, maar deze nog niet delen.

Binnen de minor Interprofessioneel werken met jeugd willen wij graag een bijdrage leveren aan het thema jongerenparticipatie. Wij vinden het belangrijk om in contact te komen met verschillende jongeren (ook de groep onzichtbare jongeren) om zo hun stem in dit onderzoek te laten doorklinken. Gedurende de looptijd van de minor willen we jongeren benaderen op verschillen plekken waaronder de Fakkeltent en verschillende scholen.

Wij zullen onderzoeken welke ideeën de jongeren hebben om de jongerenparticipatie te verbeteren. Tevens willen we jongeren op de hoogte brengen van de mogelijkheden die er zijn om invloed uit te oefenen en op welke manier ze deze kunnen inzetten.

1.2 Globale opdrachtomschrijving

In een gesprek met de opdrachtgever A. Deddens kwam naar voren dat er pizzasessies waren georganiseerd over het thema jongerenparticipatie.

Uit het gesprek blijkt dat de gemeente Zwolle graag meer wil doen op het gebied van jongerenparticipatie. Zij delen de wens met jongeren om contact te hebben. Dit blijkt ook weer uit de whatsappgesprekken tussen jongeren en politici. De wijze waarop dit kan worden vormgegeven is nog niet uitgewerkt. De gemeente heeft input van jongeren nodig bij verdere vormgeving.

Het idee komt weg vanuit de raadsafari. De raadsafari is georganiseerd door onder andere onze opdrachtgever A. Deddens. Deze safari is bedoeld om de kloof tussen de gemeente en jongeren te verkleinen. De raadsafari wil in de toekomst jaarlijks terugkomen.

Om te weten waar jongeren over mee willen denken en hoe ze dit willen vormgeven, gaan wij op onderzoek. Wij willen jongeren benaderen op verschillende niveaus met verschillende achtergronden.

Deze resultaten worden gedeeld met de gemeente Zwolle, de Fakkeltent, de raadsafari en in de pizzasessies. Met deze resultaten kunnen er verdere acties worden ondernomen.

1.3 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om zicht te krijgen op de manier waarop jongeren betrokken zijn bij de gemeente Zwolle. Op dit moment hoort de gemeente de stem van een aantal jongeren. Deze jongeren zijn aangesloten bij de jongerenraad. Het doel van ons als studenten is om ook de onzichtbare jongeren in beeld te krijgen. Om tot een betrouwbaar beeld te komen is het van belang dat de jongeren verschillende schoolniveaus, achtergronden en ervaringen hebben.

Docent Tanja van der Vinne kwam met het voorstel om in samenwerking met Anne Dreke Deddens onderzoek te doen naar de jongerenparticipatie in Zwolle. Hier liggen namelijk nog genoeg groeimogelijkheden.

Op dit moment is er binnen de gemeente Zwolle al aandacht voor jongerenparticipatie. Zo is er een jongerenraad opgericht die organisaties adviseert over jongerenparticipatie. Een nadeel van de bestaande jongerenraad is dat er voornamelijk jongeren met dezelfde achtergrond en status deelnemen (R. Meijer, 2018). Daarnaast wordt aandacht besteed aan de relatie tussen jongeren en politie. De programma's die hiervoor gebruikt worden, zijn Politiekids en koppelwerk. In het koppelwerk werken jongerenwerkers en wijkagenten samen in een wijk (R. Meijer, 2018).

De gemeente Zwolle vindt het belangrijk om jongeren mee te nemen, omdat dit de sociaal-maatschappelijke ontwikkeling kan bevorderen. Er wordt aandacht besteed aan de leefwereld van jongeren. Op deze manier willen jongeren ook sneller meedenken. Op het gebied van onderwijs en enkele andere domeinen heeft de gemeente Zwolle de jongeren nog niet volledig kunnen laten participeren, hoewel dit wel hun wens is.

Het uiteindelijke doel van dit project is dat wij de jongerenparticipatie in Zwolle willen vergroten. Ons doel in deze minor is jongeren van 12 tot 18 jaar in Zwolle aanzetten tot actie in het meedenken van verschillende domeinen waar de gemeente over gaat, zoals onderwijs of sociale voorzieningen. We willen jongeren laten weten dat zij een stem hebben en deze mogen gebruiken. Dit doen we door een vorm van voorlichting te geven op Thorbecke Scholengemeenschap en op het Carolus Clusius College en daar in gesprek te gaan met jongeren. Op deze manier komen we erachter welke ideeën jongeren hebben en wat er bij hen speelt. We laten jongeren van verschillende niveaus en achtergronden meedenken. Hun ideeën, resultaten van gesprekken en de enquête en conclusies en aanbevelingen willen wij meenemen naar de vergadering met de wethouder en andere betrokkenen op 27 oktober. We hopen hieruit verder te kunnen gaan werken.

1.4 Onderzoeksvragen

Het doel van ons onderzoek hebben wij verwoord in de volgende onderzoeksvragen:

1. In welke mate staan jongeren binnen de gemeente Zwolle open voor jongerenparticipatie?
2. Op welke manier zouden jongeren hun mening kenbaar willen maken bij de gemeente Zwolle en anderen?

Om hier antwoord op te krijgen, hebben wij verschillende scholen en de Fakkeltijd benaderd.

Hoofdstuk 2 – Context

2.1 De context

Bij het benaderen van de doelgroep is rekening gehouden met de diversiteit van de jongeren. Er wonen namelijk veel jongeren in Zwolle. In 2021 zijn er zelfs 16737 jongeren in de leeftijd van 15-25 jaar. Daarom zijn jongeren op verschillende plekken benaderd; zowel op scholen als ook op de Fakkelteit.

De Fakkelteit is een initiatief van Travers Welzijn in samenwerking met Hedon. Het is een broedplaats waar jongeren tussen de 13 en 23 jaar met hiphop en rap aan de slag kunnen. Er is aandacht voor het ontwikkelen van jong talent en er worden kansen gecreëerd voor de jongeren.

De Fakkelteit organiseert avonden waar jongeren vrijblijvend aan mogen deelnemen. Tijdens deze avonden kunnen jongeren bijvoorbeeld muziek maken.

Wat betreft de scholen hebben wij de mogelijkheid gekregen om jongeren te spreken van de Thorbecke Scholengemeenschap en het Carolus Clusius College.

Thorbecke PrO is een openbare school voor vmbo en PrO. Deze school heeft rond de 800 leerlingen. Vier studenten hebben binnen twee klassen aandacht gevraagd voor jongerenparticipatie. Deze klassen bestonden samen uit 28 jongeren in de leeftijd van dertien tot vijftien jaar. De studenten hebben samen met de leerlingen nagedacht over hun droomstad, en op welke manier ze dit kenbaar zouden willen maken aan de gemeente. Als derde is er een interview gehouden met een aantal jongeren van VWO en de Havo van het Carolus Clusius College. Deze school is een Nederlands christelijke school voor voortgezet onderwijs in Zwolle en maakt onderdeel uit van onderwijsorganisatie Landstede. Op deze school zitten ongeveer 1300 leerlingen. Door jongeren van deze school te spreken met een hoger schoolniveau zal hun visie op jongerenparticipatie ook anders zijn. Als laatste is er een enquête uitgezet via Instagram waarop meer dan 200 jongeren hebben gereageerd. De meeste jongeren die aan de enquête hebben meegedaan, komen van het Carolus Clusius College. Door verschillende jongeren te benaderen met verschillende leeftijden en niveaus, wordt er een veelzijdig beeld gecreëerd over het onderwerp jongerenparticipatie.

De studenten van Hogeschool Viaa die betrokken zijn bij dit onderzoek komen van drie verschillende academies: Social Work, Verpleegkunde en Pabo. Met onze diverse achtergronden gaan wij contact leggen met jongeren. Er wordt gewerkt vanuit de systemische visie. De systemische visie legt de nadruk op verbinding tussen verschillende systemen. Spaander & Aptroot (2016) zeggen het volgende over systemen: *‘Alles is een systeem. De wereld is een systeem van systemen. Systemisme overstijgt de nadelen van individualisme. Je moet aandacht hebben voor de onderdelen (hun relaties en interacties) van het systeem en voor het bestaan van niveaus in de organisatie van het systeem.’*

De systemische visie komt ook terug in de verbinding tussen de studenten van verschillende opleidingen. Hier staat onder de systemische context meer over geschreven. Het komt ook terug in het contact leggen met de jongeren door ons als studenten. Daarnaast gaat het om het samenbrengen van systemen, namelijk de jongeren en de gemeente Zwolle.

2.2 Huidige stand van zaken

Op dit moment zijn er al plaatsen waar jongeren bij elkaar komen. Denk bijvoorbeeld aan een jongerenraad. De jongeren denken samen na over vraagstukken die op dat moment actueel zijn. In sommige gevallen krijgt de jongerenraad inspraak bij de gemeente. De jongerenraad is een onderdeel van jongerenparticipatie.

Ook in Zwolle is op dit moment een jongerenraad samengesteld. Deze jongerenraad komt meerdere keren per jaar samen om te overleggen. Deze jongeren hebben de afgelopen tijd meer informatie gekregen over onderwerpen waarop ze inspraak mogen hebben. De jongerenraad weet dus waar ze inspraak op hebben, omdat ze in contact staan met de gemeente. Toch zijn er in de gemeente Zwolle ontwikkelingen nodig om nog meer jongeren te laten participeren. Op dit moment is het nog een beperkt aantal jongeren die meedenken met de plannen van de gemeenteraad. Er zijn dus nog veel jongeren die niet weten waar de gemeente over gaat en op welke manier ze hier inspraak op kunnen hebben. Hierdoor worden deze onzichtbare jongeren niet gehoord. Het is belangrijk dat hier verandering in komt en dat de jongeren op de hoogte zijn van de manier waarop ze op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau kunnen meedenken over zaken waar ze zelf mee te maken hebben.

2.3 Actuele ontwikkelingen

In Nederland speelt jongerenparticipatie een steeds grotere rol. Per 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. De Wmo legt de verantwoordelijkheid bij de gemeenten om deelname aan de samenleving te bevorderen. Een van de doelstellingen van de Wmo is het bevorderen van participatie (De Klerk, Gilsing & Timmermans, 2010).

Verder is er een participatiewet. De participatiewet ziet graag dat gemeenten met jongeren een plan van aanpak maken. De participatiewet (voor jongeren van 18 tot 27 jaar) bepaalt dat je zelf je weg moet vinden naar werk of school. Een nadeel hiervan is dat het toch een onzijdig opgelegd plan is. Het doel is dat de jongere zichzelf eigenaar voelt. Volgens artikel 12 van het Verdrag van de Rechten van het Kind heeft de jongere het recht om een eigen mening te geven. De gemeentes in Nederland vinden het belangrijk om jongeren te betrekken bij de keuzes die gemaakt moeten worden over bepaalde onderwerpen. De stem van de jongere telt. Uit onderzoek blijkt dat het nodig is om aandacht te schenken aan de vaardigheden, attitudes en behoeften. Dit zodat jongeren effectiever bij het beleid betrokken worden. Een andere benaming hiervoor is verticale dimensie van jongerenparticipatie. Het kan betrekking hebben op onderwerpen zoals: sport, cultuur, huisvesting, onderwijs, etc.

Er zijn eerdere onderzoeken gedaan naar jongerenparticipatie in Nederland. Eén van deze onderzoeken heeft een tijdsbeslag ingenomen van 3 jaar (2010-2013). Daaruit is gebleken dat gemeentes niet goed weten hoe ze jongeren meer kunnen laten participeren. Uit een onderzoek uit 2016 blijkt dat de meeste gemeentes in 2015 nog steeds moeite hadden om hier vorm aan te geven. Bij participatie denken we al snel aan een middel om jongeren te betrekken, maar het biedt veel meer. Het draagt onder andere bij aan de sociale, morele, emotionele en persoonlijke ontwikkeling. Jongeren kunnen invloed uitoefenen op hun eigen leven en dit doen door middel van participatie. In het onderzoek (2016) werd ook een vraag gesteld aan de gemeenten wat ze precies aan jongerenparticipatie doen. 23% van de gemeentes in Nederland heeft hierop geantwoord. Hieronder kunt u een paar voorbeelden lezen van steden en wat zij doen aan jongerenparticipatie:

- Maastricht: Ideeën uitwerken als preventie voor de jeugdhulp; Dit wordt gedaan in co-creatie met vele partijen, onder andere met jongeren.
- Oldebroek: Jaarwisselingsactiviteiten voor en door jongeren;
- Emmen: Jongerenraad;
- Goes: Jongerenpersbureau;
- Amstelveen: Pilot met jonge mantelzorgers.

Een eerder genoemd opvallend aspect, is dat het vaak jongeren zijn uit dezelfde cultuur die deelnemen aan bijvoorbeeld een jongerenraad. Neem bijvoorbeeld jongeren die in achterstandswijken wonen. Deze omgeving wordt niet gestimuleerd en op deze manier worden

jongeren ook niet gemotiveerd om aan een jongerenraad deel te nemen. In Nederland wordt het deelnemen aan een jongerenraad gezien als een elitebaantje. Hierin is terug te zien dat geld ook een rol speelt. Jongeren ontmoeten elkaar veelal op straat, dus ontmoetingsplekken zijn wel een pre. Dit blijkt echter ook terug te komen in het onderzoek dat wij uitvoeren. De jongeren geven hierbij aan dat er meer plekken mogen komen om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan. In de hedendaagse tijd spelen de corona-maatregelen een grote rol. Dit baart toch wel zorgen bij het beeld dat door de jongeren wordt geschetst. Door de vele maatregelen wordt er veel van de jongeren gevraagd, terwijl ze nu in de bloei van hun leven zijn. Niets is meer vanzelfsprekend, dus is het belangrijk om steeds het gesprek aan te gaan. Door deze stressvolle periode (COVID-19) is het nog belangrijker om samen aan de hedendaagse maatschappij te bouwen. Het samen bouwen lukt alleen als iedereen wordt betrokken, ongeacht de achtergronden, leeftijden en situaties. Onderwijs speelt hierbij een belangrijke rol. Onderwijs speelt namelijk een efficiënte rol om op het gebied van participatie in de haarvaten van de democratie te krijgen.

Sinds 2015 geldt de nieuwe Jeugdwet. In deze wet hebben verschillende organisaties en betrokkenen een notitie opgesteld om zich te houden aan de nieuwe regels die gelden voor kinderen en jongeren. Door deze nieuwe regels wordt ervoor gezorgd dat alles omtrent de jeugdzorg goed uitgevoerd en toegepast kan worden in de praktijk. Ondanks deze nieuwe jeugdwet zijn er veel zorgen omtrent jongerenparticipatie. Veel jongerenraden geven aan dat ze zich zorgen maken over de positie van hen in de maatschappij en de vertegenwoordiging in cliëntenraden. Jongeren willen hun stem laten horen en dingen verbeteren, maar vaak lijkt dit te mislukken door bezuinigingen of omdat de gemeente andere prioriteiten heeft (Welling, 2015).

Stichting Alexander heeft in 2018 de 25 vuistregels opgesteld voor jeugdparticipatie. Zij geven onder andere aan dat het belangrijk is om goede informatie te leveren aan de jongeren. Informatie die begrepen wordt en betekenisvol is voor jongeren. Jongeren hebben vaak weinig idee waar ze met hun vragen of ideeën terecht kunnen (Alexander, 2019).

In Amsterdam-Noord kwam een wijk in 2015 telkens slecht in het nieuws. Dit kwam voornamelijk door probleemgedrag van jongeren. Een kinderwerkster is vanuit de gemeente gestart met gesprekken met jongeren. Dit deed zij samen met Stichting Alexander. Uit de gesprekken en hun onderzoek bleek dat de jongens een kunstgrasveld misten en de meiden een plek om te chillen. Met medewerking van scholen hebben ze dat hetzelfde jaar nog kunnen realiseren. De kinderwerkster kwam erachter dat jongeren vooral in een veilige en fijne omgeving willen opgroeien. Na deze successen heeft het stadsdeel besloten om een Kinderraad in te stellen. Samen met Stichting Alexander worden er geregeld kinderconferenties gehouden waarin kinderen en jongeren in gesprek gaan met jeugdprofessionals, ouders en ambtenaren uit de buurt. Het bijzondere is dat jongeren en kinderen knelpunten en kansen signaleren of opmerken die volwassenen niet zien (Alexander, 2019).

Op basis van onderzoeken en literatuur is er genoeg kennis te vergaren over het betrekken van jeugd bij de uitvoering van beleid. Toch lijkt het in de praktijk niet altijd zo makkelijk te gaan. Veel jongeren willen hun stem inbrengen, maar blijken zich niet gehoord te voelen als het gaat om hun mening (Vandenbroucke, 2010). Dit komt omdat er veel organisaties en andere mensen bij betrokken moeten worden om iets werkelijkheid te kunnen laten worden. Iedere organisatie of betrokkene is weer afhankelijk van anderen.

Volgens Stichting Alexander zijn er ruim 1,1 miljoen jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar in Nederland (Alexander, 2019). Maar is het dan wel mogelijk om met 1,1 miljoen jongeren om de tafel te gaan als het gaat om beleidsplannen maken of onderzoeken? In Nederland worden de jongeren vaak als één doelgroep gezien. Tuurlijk hebben jongeren universele behoeften. Zij willen autonomie, ergens bij horen en ontmoetingsplekken. Daarnaast zijn er nog andere behoeften die vaak vergeten worden. De jongeren zijn op zoek naar zichzelf. Deze behoeften zijn specifiek voor henzelf. Dit kan

gaan over gender, achtergrond, levensstijl et cetera. Dit betekent dat niet alleen de universele behoeften meegenomen moeten worden in beleid en onderzoek, maar ook de specifieke behoeften van de jongeren individueel.

Stichting Alexander zegt dat het van belang is om naar de overeenkomsten en de verschillen te kijken om zo gelijkheid te creëren. In de praktijk geven jongeren zich niet massaal op om bij projecten betrokken te zijn. Stichting Alexander merkt dit ook aan jongeren (Alexander, 2019). Daarom is het juist goed om het laagdrempelig te houden. Hiervoor is goede begeleiding nodig zodat jongeren een stapje buiten hun comfortzone durven en willen zetten.

Jongeren willen zich inzetten in de maatschappij. Uit cijfers van het CBS blijkt dat iets meer dan de helft van de jongeren zich wel eens inzet als vrijwilliger. Toch is dit een kleinere groep in vergelijking met volwassenen die vrijwilliger zijn en blijft dit een punt op de maatschappelijke agenda. Belangrijk is om de intrinsieke motivatie van de jongeren aan te wakkeren. Daarvoor is een divers aanbod nodig en moet het laagdrempelig zijn. Want participatie leidt tot meer participatie.

Volgens Crowlet en Moxon (2017) blijkt dat er nog te weinig jongeren zijn die stemmen met verkiezingen en weten wat politieke partijen doen. Hierdoor zal de stem van de jongere minder gehoord worden, want uiteindelijk worden daar de beslissingen gemaakt. Kaulingfreks zegt dat het wel degelijk belangrijk is om volwassenen te betrekken bij goede vormen van jongerenparticipatie in besluiten (Kaulingfreks, 2017). Door verbinding tussen volwassenen en jongeren zullen ze erachter komen wat betekenisvol is in de maatschappij en wat jongeren daadwerkelijk bezighoudt.

Hoofdstuk 3 – Theoretisch kader

3.1 Definitie van jongerenparticipatie

Jeugdparticipatie betekent het actief meedoen en meebeslissen van kinderen en jongeren in voorzieningen waar ze zelf meedoen of gebruik van maken. Daarnaast kunnen jongeren mee participeren in het gemeentelijk, regionaal of landelijk beleid en in activiteiten voor anderen (jeugd of volwassenen) in de samenleving (NJI, z.d.). Het is in de wet op twee manieren vastgelegd dat jongeren een inbreng mogen hebben bij de ontwikkeling en uitvoering van onderdelen van het jeugdbeleid. In de eerste plaats staat in Artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag dat kinderen het recht hebben om hun mening te geven over beslissingen die hen aangaan. Daarom moet het mogelijk zijn voor kinderen en jongeren om inspraak en invloed te hebben (Kinderrechten, z.d.). Ook staat in de Jeugdwet van 2015 dat jongeren het recht hebben mee te denken in de beleidsvorming (Salih, 2016).

3.2 Geschiedenis van jongerenparticipatie

De term jongerenparticipatie kent al een lange geschiedenis. Rond 1960 kwam de term tegelijk op gang met de democratiseringsbeweging van die tijd. Er is echter nooit veel mee gedaan. Pas vanaf 1990 kwam er een nieuwe impuls met de Universitaire Verklaring van de Rechten van het Kind. Een basisprincipe uit deze verklaring is respect voor de mening van het kind: kinderen mogen gezien en gehoord worden en mogen meepraten en meebeslissen over zaken die hen aangaan. In Nederland is deze verklaring in 1995 van kracht gegaan. Voor verschillende gemeenten is dit de aanleiding geweest om jongerenparticipatie in het jeugdbeleid op te nemen (Seij, 2006).

Ook in Amersfoort kwam de gemeente in de jaren '90 tot de conclusie dat het anders moest met het jeugdbeleid. De gemeente had tot dat moment veel geïnvesteerd in een klein groepje jongeren om te voorkomen dat zij problemen zouden veroorzaken. Er moest volgens de gemeente een vraaggericht activiteitenaanbod komen voor alle jongeren. Om dit te verwezenlijken was het nodig dat verschillende instanties een andere manier van werken leerden. Een manier die jongeren de gelegenheid zou geven zelf invulling te geven aan de activiteiten die werden geboden, en die zorgde voor inspraak in de wijk, instelling of organisatie. Dit project is bekend onder de naam 'Gezocht, beleidsmakers (M/V, 0-23 jaar).' (De Winter & Kroneman, 2003).

Anno 2021 is jongerenparticipatie voor veel gemeenten een belangrijk agendapunt. Een factor die dit versterkt heeft is de jeugdwet van 2015. Binnen deze wet krijgen jongeren het recht om actief mee te denken en invloed uit te oefenen binnen zaken waar zij mee te maken hebben. De gemeenten willen dit zo goed mogelijk vormgeven, maar lijken nog te zoeken naar de manier waarop. Wel zijn er al enkele mooie ontwikkelingen te zien. Zo zijn de gemeenten bereid over dit onderwerp na te denken en hebben veel gemeenten inmiddels een jongerenraad aangesteld. Een jongerenraad is voor en door jongeren. De jongerenraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan gemeente en kan zich inzetten voor een jeugd vriendelijke stad.

3.3 Doel van jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie heeft onder andere als doel dat het jeugdbeleid beter aansluit bij de doelgroep. De jongeren maken hun wensen en behoeften bekend waardoor de gemeente hiernaar kan handelen. Daarnaast wordt door jongerenparticipatie de relatie tussen jongeren onderling en tussen de jongere en een volwassene iemand verbeterd. Er ontstaat meer respect voor beide partijen. Het zich betrokken voelen bij een groter geheel versterkt het gevoel van eigenwaarde wat voor jongeren erg belangrijk is. Door jongerenparticipatie krijgen ze het gevoel dat hun mening wordt gehoord en hun stem ertoe doet (Jeß en Westrik, 2017).

Om Zwolle een moderne stad te maken is de betrokkenheid van jongeren nodig!

3.4 Vormen van jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie kan gezien worden als onderdeel van positive youth development. Positive youth development benadrukt vooral hoe belangrijk het is dat jongeren worden betrokken in de samenleving waarin ze opgroeien. Ze gaan uit van een pro-sociale benadering (Moore, 2016). Pro-sociaal gedrag is vrijwillig gedrag bedoeld om een ander individu of de gehele samenleving te dienen (Factor Vijf, z.d.). Niet alleen het gezin heeft dus effect op de jongeren, maar de gehele samenleving. Voorbeelden van factoren uit de samenleving die invloed hebben op jeugd zijn de gemeente, de wijk en de wetten.

Positive youth development wordt vormgegeven middels het 5 C's model.

Dit model geeft vijf indicatoren waar jongeren aan kunnen voldoen:

1. Competence – Heeft de jongere het in zich en is hij bereid er iets voor te doen?
2. Confidence – Heeft de jongere genoeg vertrouwen in zichzelf?
3. Connection – Staat de jongere positief verbonden met zijn omgeving?
4. Character – Heeft de jongere respect voor sociale en culturele regels?
5. Carin/compassion – Beschikt de jongere over een empathisch vermogen?

Wanneer deze 5 indicatoren aanwezig zijn bij de jongere dan beschikt hij over Contribution – het leveren van een positieve bijdrage aan zichzelf, familie en samenleving (Dr. Lerner, z.d.).

Jongerenparticipatie kan op verschillende manieren en niveaus van betrokkenheid. De socioloog Roger Hart heeft hiervoor een participatieladder ontwikkeld met treden voor toenemende inbreng en verantwoordelijkheid:

- Trede 1: Informeren

De jeugd wordt geïnformeerd over een project dat volwassenen uitvoeren.

- Trede 2: Raadplegen

De jeugd wordt geraadpleegd over een project dat volwassenen uitvoeren. De jongere heeft hierbij wel inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.

- Trede 3: Adviseren

De jeugd wordt bij onderdelen betrokken en om advies gevraagd bij een project dat door volwassenen wordt gecoördineerd.

- Trede 4: Coproduceren

De jeugd neemt het initiatief voor een project en neemt beslissingen voer de uitvoering.

Volwassenen hebben hierin een begeleidende rol.

- Trede 5: (Mee)beslissen

De jeugd neemt het initiatief en voert het project uit. Volwassenen kunnen eventueel bij de besluitvorming betrokken worden.

Welk niveau van betrokkenheid gekozen wordt is afhankelijk van de situatie en het project (NJI, z.d.).

3.5 Methoden voor jongerenparticipatie

Om vorm te geven aan jongerenparticipatie zijn er inmiddels veel verschillende methodes vormgegeven. Bauer et al. (2012) heeft een Toolkit jeugdparticipatie samengesteld waarin veel methodieken zijn opgenomen. Deze methodieken hebben als doel om gemeenten te ondersteunen bij het versterken van jeugdparticipatie. We hebben ervoor gekozen om er enkele uit te werken. In de eerste instantie willen we de aandacht geven aan Audit, Brainstorm en Talenhouse. Daarnaast willen we de ABC-methode uitwerken. Deze is niet opgenomen in de Toolkit, maar wordt wel gebruikt voor jongerenparticipatie. Onder andere de gemeente Zwolle maakt gebruik van de ABC-methode.

Brainstorm

Een brainstorm is een dynamische methode om ideeën van jongeren boven tafel te krijgen. Bij het brainstormen gaat het om kwantiteit, hoe meer ideeën er gedeeld worden, hoe beter. Omdat je in de eerste instantie impulsief nadenkt over een onderwerp, kan er veel energie of enthousiasme vrijkomen en kunnen originele ideeën ontstaan. Het resultaat van een brainstormsessie zijn originele ideeën over een bepaald onderwerp er ontstaat zicht op de heersende mening over een onderwerp. Op basis van de ideeën kan een concreet actieplan geschreven worden die aansluit bij de visie van de jongeren (Bauer et al., 2012)).

Talenthouse

Een Talenthouse is een voorziening waar jongeren hun talenten ontwikkelen. Het mooiste is wanneer dit gebruik in samenhang met bewoners in de wijk en niet geïsoleerd vanuit het 'eigen plek denken'. Een omgeving waar jongeren geprikkeld worden zelf activiteiten of projecten te bedenken. Uitgangspunt van deze methode is een positieve visie op de aanwezigheid van jongeren in het publieke domein. Binnen deze methodiek staat competentieontwikkeling en activering van de jongere centraal. Jongeren proberen activiteiten uit en ontdekken eigen talenten en kwaliteiten. Het resultaat is een goede voorziening waar verschillende jongerengroepen en bewoners welkom zijn. De dominante hangcultuur wordt doorbroken en in plaats daarvan ontwikkelen jongeren juist kwaliteiten (Bauer et al., 2012).

ABC-methode

Binnen de jongerenraad Zwolle wordt gebruik gemaakt van de ABC-methode. De ABC-methode staat voor: Actie op maat, Beslissen op maat en Communicatie op maat. Actie, Beslissen en Communicatie kunnen niet los van elkaar worden gezien (Jongerenraad Zwolle, z.d.). Ze ondersteunen elkaar en versterken elkaar en creëren samen een participatiecultuur. Alle voorwaarden heb je nodig om de betrokkenheid van de jongeren te stimuleren en te onderhouden.

Hoofdstuk 4 – Systemisch kader

4.1 De holistische visie

Met de holistische visie wordt bedoeld dat alles onderdeel is van een groot geheel, waarin alles met elkaar verbonden is. Een holistische visie staat dus voor het zien van samenhang. Welzijn lijkt steeds belangrijker te worden dan welvaart. Het is belangrijk je leven te leven in harmonie met je eigen essentie en met anderen. De eenheid die wordt gevormd door lichaam, geest en ziel, zijn de basis voor de bewustzijnsontwikkeling in jezelf. En die eenheid is holistisch: een samenhangend geheel. Een holistische visie ondersteunt dan ook de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren, zowel de psychosociale, cognitieve en fysieke ontwikkeling. Als hulpverlener, welzijnswerker, leerkracht en gezondheidszorgprofessional ben je gericht op het ondersteunen en stimuleren van kinderen en jongeren in die brede ontwikkeling.

Wanneer professionals een holistische benadering hanteren en ook een systeemgericht perspectief aanhouden, dan richt men zich op het geheel: wat er in de hele persoon gebeurt en wat er in de omgeving gebeurt en in de betekenis die dat voor alle betrokkenen heeft (Van Mameren-Broers, 2018). Vanuit een systeemgericht perspectief heeft bijvoorbeeld elk gedrag van een kind of een jongere een betekenis en een functie en verschillende betrokkenen zullen op een eigen manier naar dat gedrag kijken. Dit is allemaal waardevol en belangrijk om te begrijpen wat er speelt.

Het is belangrijk voor jongeren dat zij zich gehoord voelen. Het heeft een positief effect op het zelfvertrouwen en de communicatieve vaardigheden van jongeren. Het is goed voor hun ontwikkeling en het stimuleert actief burgerschap van jongeren. Ook blijkt jongerenparticipatie een positieve invloed te hebben op relaties tussen zowel jongeren onderling, jongeren en hun ouders als tussen jongeren en professionals (Offer & Schneider, 2007).

Verder benadrukken Bekker en Witte (2014) dat de specifieke aandacht van gemeenten voor jongerenparticipatie in belangrijke mate te maken heeft met het gegeven, dat de toekomst en de overlevingskansen van iedere samenleving afhankelijk zijn van de kwaliteit van de opvoeding en talenten van de jongeren. Immers, jongeren hebben de toekomst. Dat het goed is voor jongeren om zich gehoord te voelen blijkt zowel uit de literatuur als ook uit de data die wij hebben ontvangen van de jongeren, als het gaat om het willen geven van hun mening.

Jongeren maken deel uit van een groter geheel, namelijk de gemeente. De gemeente kan er voor kiezen zich bewust te zijn om de participatie voor jongeren in te richten. Het is belangrijk dat de participatie eigen wordt door de jongeren en de gemeente. De eenheid die wordt gevormd door gemeente en jongeren, zijn de basis voor de jongerenparticipatie in de gemeente. Die eenheid is holistisch: een samenhangend geheel. Het is van belang voor de jongeren, dat de drempels worden weggehaald als het gaat om de toegang tot de gemeente. Uit gesprekken met jongeren bij Faculteit, onderdeel van jongerenwerk Travers welzijn, blijkt dat zij belang hechten aan het delen van hun mening met de gemeente. Hierbij sluiten de jongeren uit 2 klassen van het Thorbecke college en een aantal jongeren van het CC Zwolle zich bij aan. Door gesprekken met jongeren te voeren, is de eerste drempel weggehaald en kan er gekeken worden hoe de wens van de jongeren met betrekking tot participeren verwezenlijkt kan worden.

Hoofdstuk 5 – Disciplines

Hieronder beschrijven we een aantal vakinhoudelijke disciplines voor wie participatie van jongeren heel belangrijk is en vaak ook vanzelfsprekend is.

5.1. Jeugdwerker

De jeugdwerker komt in contact te staan met jongeren op het moment dat zij niet per se iets hoeven, maar bijvoorbeeld vrijblijvend een avond kunnen komen. Tijdens zo'n avond raken jongeren in gesprek met jeugdwerkers en met elkaar. Daarbij hebben ze allerlei activiteiten, waarin ze soms ook hun wens kunnen uitspreken richting elkaar of richting de jeugdwerker. De jeugdwerker levert een bijdrage door middel van zijn/haar ervaring in gesprek te gaan, maar ook door lijntjes uit te zetten met de gemeente. Omdat het vaak een initiatief is vanuit de jeugdwerker, wie in samenwerking staat met de gemeente, zijn er korte lijntjes en kan de jeugdwerker vaak snel een bijdrage leveren.

5.2 Docent

De docent levert een bijdrage door intensief in contact te staan met jongeren, wanneer zij allemaal bij elkaar zijn in de klas of op school. De docent kan de deelname van jongeren bevorderen door het belang uit te spreken naar de jongeren. Door jongeren een maatschappelijke stage te laten lopen, zijn zij bewust bezig in de maatschappij. Hierdoor zullen de jongeren actief zijn op plekken waar ze anders niet over na zouden hebben gedacht. Zij zullen hier een mening over vormen. Door verschillende thema's binnen de school en de klas kunnen er projecten opgezet worden die weer iets kunnen betekenen voor de jongere en hun omgeving. In deze projecten hebben jongeren een inspraak. Denk aan thema's zoals duurzaamheid, culturen, landen, enzovoort. De docent neemt een coachende rol aan en begeleidt jongeren hierin. Het is van belang dat de docent enthousiast is en zijn/haar leerlingen betrokken kan maken. Dit doet de docent door een rijke leeromgeving te bieden voor de jongere. Zo zullen de jongeren gemotiveerd worden om deel te nemen. Daarnaast kan hij/zij een lijntje onderhouden met de jeugdwerker, zodat de lijntjes kort blijven. Ook kan de docent ervoor zorgen dat er bijvoorbeeld gastlessen worden gegeven door iemand uit de gemeente of iemand die gaat over participeren. Zo draagt de docent bij, hetzij via de jeugdwerker, de gemeente, de school en zichzelf, dat de jongeren op de hoogte zijn van het nut van participeren en de weg daar naartoe.

5.3 Jeugdverpleegkundige

De jeugdverpleegkundige deelt het gemeenschappelijke belang dat het welzijn van jongeren voorop staat. Vanuit de holistische visie is eenheid belangrijk. De eenheid wordt dan gevormd door de verpleegkundige en de gemeente. Zij houden het welzijn van jongeren voor ogen. Het welzijn van jongeren wordt bevorderd door deelname aan de gemeentelijke besluiten, omdat zij op die manier gehoord worden. De jeugdverpleegkundige heeft hierin als taak om samen te werken met de gemeente in wat belangrijk is voor het welzijn van jongeren. Dit houdt onder andere in dat jongeren een gezonde leefstijl hebben, maar ook voldoende mogelijkheden hebben om te ontspannen. Wanneer jongeren ontspanningsmogelijkheden hebben, maar deze niet benut worden, kan door middel van participatie een ander alternatief worden voorgesteld door de jongeren zelf. Ook wanneer er geen ontspanningsmogelijkheden voor hen zijn, kan dit middel hiervoor gebruikt worden om hun stem te laten horen. Kortom, het is van groot belang dat jongeren hun stem kunnen laten horen en daar levert iedereen een bijdrage aan.

5.4 Voorbeelden integratie van kennis en inzicht

Een voorbeeld van integratie van kennis en inzichten is dat de jeugdwerker samen met jongeren, de gemeente en de wethouder een avond organiseert waarin zij op een vrijblijvende manier met elkaar praten over jongerenparticipatie. Dit wordt een pizza-avond genoemd, wat laagdrempelig is voor de jongeren, maar waarin zij wel hun stem kunnen laten horen aan de gemeente, die ook aanwezig is op

die avond. Zo worden beide partijen bij elkaar gebracht en wordt er geluisterd naar de stem van de jongeren.

Een ander voorbeeld is een project 'de zoete inval' (Witte, z.d.), wat werd georganiseerd in Geldermalsen door de gemeente, buurtbewoners, brandweer, jeugdwerker en jongeren. De jeugdwerker heeft dit georganiseerd omdat zij het idee had dat zij tussen het belang van de gemeente en de jongeren in stond. Ze heeft de jongeren uitgedaagd dit zelf bespreekbaar te maken bij de gemeente, zodat er ook actief iets gedaan kon worden met de overlast die de buurtbewoners ervaren door de jongeren. Verder konden de jongeren, die gebrek ervaren aan activiteiten, hun stem op deze manier laten horen aan de gemeente. Het was een succesfactor voor de buurtbewoners, die wat meer begrip kregen voor de jongeren. De jongeren kregen meer begrip voor de ouderen en de gemeente werd aan het werk gezet en dat is wat zij graag willen, om uiteindelijk een bijdrage te leveren aan het welzijn van jongeren.

Een voorbeeld waarin de docent een bijdrage levert aan de participatie van de jongeren is dat ze de jongeren uit de klas in hun kracht zetten tijdens een oefening waarin zij voorlichting moeten geven aan hun eigen doelgroep. Dit blijkt een uitstekend middel omdat zij zich op deze manier kunnen identificeren met de andere jongeren, waardoor zij makkelijker kunnen bedenken wat dit inhoudt voor hun eigen leefsituatie. Een ander voorbeeld is dat op een school in Amsterdam eens onderzoek is gedaan door de jongeren zelf naar veiligheid op school. De jongeren waren in staat om zelf een dergelijk thema te onderzoeken en daarbij zeven docenten en ongeveer 160 medeleerlingen te betrekken. De jongeren kregen alle ruimte om zelf vorm en inhoud te geven aan hun ideeën en vragen rondom veiligheid. Met hun data gaven ze een goede inkijk in hoe jongeren en professionals het thema veiligheid ervaren (Strating & De Wit, 2018).

Een voorbeeld vanuit de jeugdgezondheidszorg is dat er gebruik kan worden gemaakt van een visuele prikkelmethode (Movisie, 2016). Deze methode maakt gebruik van beelden die deelnemers met behulp van foto's van hun (woon- en leef) omgeving maken. Op deze manier vormen de kinderen een beeld over hoe hun omgeving eruitziet, maar vormen zij tegelijkertijd ook hun mening over hoe ze graag willen dat het eruit komt te zien.

Hoofdstuk 6 - Resultaten

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van een enquête die is afgenomen via Instagram Stories en van een aantal focusgroepgesprekken en interviews met jongeren uit Zwolle. De resultaten worden in de verschillende paragrafen beschreven.

6.2 Resultaten interviews Fakkelteit

Tijdens een avond van de Fakkelteit waarbij twee studenten aanwezig waren, kregen de jongeren de opdracht om een rap te schrijven over de gemeente Zwolle en wat ze willen veranderen. Aan het einde van de avond presenteerden de jongeren de rap. Daarnaast was er gelegenheid om de jongeren te spreken. Daarbij gaven jongeren aan dat ze graag mee willen denken in de onderwerpen waar de gemeente over beslist. Hierbij werd jeugdzorg genoemd en verder nog het centrum van Zwolle en sportactiviteiten. Wat opvalt, is wanneer er fysiek contact wordt gelegd met de jongeren, er veel ruimte is voor gesprek. Een presentatie van de resultaten is te vinden in bijlage 1.

6.3 Resultaten focusgroep Thorbecke PrO

Vier studenten van onze onderzoeksgroep hebben in de burgerschapslessen op Thorbecke PrO een bijeenkomst georganiseerd (zie voor de opzet bijlage 2 en 3).

Tijdens het leggen van contact met docenten van de school, blijkt dat zij openstaan om in burgerschap -en maatschappijlessen toegang te geven tot externen die zich bezighouden met jongerenparticipatie. Binnen deze focusgroep kwam er uit de Kahootquiz dat een jongerenraad een populair middel is om jongeren te laten meedenken. Verder hebben jongeren hun droomstad Zwolle ontworpen. Hieruit zijn twee concrete wensen genoemd: een groter zwembad en een gamehal. Wat wij zelf merkten is dat de jongeren het lastig vonden om hun eigen mening over Zwolle onder woorden te brengen. De ideeën kwamen later wel op gang, maar de jongeren vonden het lastig om uit te leggen waarom ze iets wilden. Vanuit de opdracht om hun droomstad Zwolle te ontwerpen, kwamen mooie resultaten. Enkele voorbeelden zijn te vinden in bijlage 4.

6.4 Resultaten focusgroep Carolus Clusius College

Er is een focusgroep gehouden met jongeren van de Havo en van het VWO van het Carolus Clusius College. Dit gesprek is geleid door twee studenten van onze onderzoeksgroep. Uit de focusgroep kwam naar voren dat jongeren verlangen naar een eigen plek om samen te komen. Vanuit deze plek zouden er dan thema-avonden moeten worden georganiseerd. Thema's waaraan gedacht kan worden zijn: het inrichten van lege panden, duurzaamheid en creatieve avonden. Wat de jongeren belangrijk vinden is dat deze samenkomsten een niet-verplichtend karakter moeten hebben en laagdrempelig horen te zijn. Wanneer de toegang gratis is, zullen er meer jongeren komen. Daarnaast is er behoefte aan gesprekken met professionals, zodat deze vervolgens weer in contact kunnen komen met de gemeente. Een thema die een positieve benadering nodig heeft, is jeugdzorg. Dit komt omdat jongeren veel negatieve ervaringen hebben met jeugdzorg.

6.5 Resultaten enquête

Onder jongeren uit Zwolle is een enquête gehouden. De opzet van de enquête kunt u vinden in bijlage 5.

In totaal hebben ruim 225 jongeren de enquête ingevuld. Veel van deze jongeren zitten op het Carolus Clusius College. Op de vraag of jongeren vinden dat er in Zwolle iets moet veranderen, blijkt dat 57% het daar mee eens is. Verder vinden jongeren dat er op het gebied van centrum van Zwolle

veel verandering nodig is. 25% van de 225 jongeren zou zelf mee willen denken om iets te kunnen veranderen in Zwolle. Deze 25% lijkt misschien weinig, maar als u 25% over alle jongeren uit Zwolle trekt, komt u op duizenden jongeren. Dan is er nog heel wat onbenut potentieel. De meeste jongeren die deelnamen aan de enquête willen meedenken in een fysieke jongerenraad. Online middelen zijn minder populair. Alle resultaten van de enquête kunt u vinden in bijlage 6.

6.6 Presentatie van resultaten aan de gemeenteraad Zwolle

De resultaten uit ons onderzoek hebben wij mogen presenteren tijdens een pizzasessie waarbij wethouder Michiel van Willigen aanwezig was. Door hem werden we uitgenodigd om ons onderzoek te presenteren op de raadsledenvergadering op 1 november 2021 in het stadhuis van Zwolle. We kregen veel enthousiaste reacties, onder meer dat er zoveel resultaten in korte tijd zijn verzameld. Uit de presentatie blijkt dat het nodig is dat de gemeente initiatief toont in het contact maken met jongeren. Belangrijk is dat hierin creatief wordt nagedacht als het gaat om thema-avonden. De volledige presentatie is te vinden in bijlage 7.

Presentatie Gemeenteraad Zwolle

Pizzasessie met wethouder

Hoofdstuk 7 – Conclusies en aanbevelingen

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de conclusies gepresenteerd.

7.2 Conclusies

Uit het onderzoek dat wij hebben uitgevoerd onder jongeren in Zwolle, zijn drie belangrijke conclusies te trekken.

De eerste conclusie is dat tenminste een kwart van de jongeren bereid is om mee te denken. Hierbij kan nog wel het volgende worden opgemerkt:

- Jongeren willen meedenken op een laagdrempelige manier waarbinnen geen verplichtend karakter geldt.
- Jongeren willen meedenken op thema.

De tweede conclusie is dat er twee type jongeren zijn:

- Er zijn jongeren die mee willen signaleren, maar verder geen actie ondernemen.
- Er zijn jongeren die mee willen signaleren en daarnaast willen mede oplossen en actie ondernemen.

De derde conclusie is dat een jongerenraad wordt genoemd als de meest populaire vorm van meedenken. Dit is gebleken uit de enquête en de focusgroepen.

7.2.2 Conclusies vertaald naar de onderzoeksvragen

Hieronder wordt ingegaan op de onderzoeksvragen.

1. In welke mate staan jongeren binnen de gemeente Zwolle open voor jongerenparticipatie? Vanuit de afgenomen enquête is gebleken dat 25% van de jongeren wil meedenken met de gemeente Zwolle. Dit vinden wij verassend hoog, omdat er op dit moment maar weinig jongeren inspraak hebben binnen de gemeente. Ook in gesprekken met jongeren kwamen we erachter dat jongeren willen meedenken. Niet alleen binnen de gemeente, maar ook binnen hun eigen school. De jongeren die willen meedenken zijn te verdelen in twee groepen: één groep signaleert de verbeterpunten wel, maar onderneemt geen actie en de andere groep signaleert de problemen en wil actie ondernemen.

2. Op welke manier zouden jongeren hun mening kenbaar willen maken bij de gemeente Zwolle en anderen?

Vanuit de enquête en de ervaringen met de focusgroepen bleek dat jongeren op een laagdrempelige manier willen meedenken met de gemeente Zwolle. De jongeren willen geen verplichtend karakter als het gaat om samen komen. Ze hebben hierdoor het gevoel dat ze aan iets vastzitten, terwijl de jongeren aangeven dat ze niet altijd tijd of zin hebben. Opvallend was dat de jongerenraad het meest populaire middel is om mee te denken. De ideeën voor een appgroep of online platform waren minder populair. Dit is opvallend aangezien de jongeren veel online contacten leggen. Fysiek contact vinden jongeren van belang als het gaat om jongerenparticipatie.

Wat betreft de jongerenraad geven de jongeren aan dat ze het wel belangrijk vinden dat er tijdens een sessie aandacht wordt gegeven aan één thema. Dit geeft de mogelijkheid om alleen aan te schuiven wanneer het een thema is dat jongeren persoonlijk interesseert.

7.3 Aanbevelingen

Het onderzoek hebben we vanuit verschillende perspectieven vorm gegeven. We hebben jongeren van verschillende achtergronden en niveaus benaderd. Dit hebben we gedaan in focusgroepen en via een enquête.

Hieronder willen we komen tot een aantal aanbevelingen voor de (raadsleden van de) gemeente Zwolle over de wijze waarop jongerenparticipatie verder in werking zou kunnen gaan treden in Zwolle.

- Ten eerste is het belangrijk dat er zoveel mogelijk jongeren kunnen participeren. Een goede manier hiervoor is het benaderen van jongeren via maatschappij -en burgerschapslessen op de scholen. Scholen zijn enthousiast en staan open voor partijen die jongeren willen laten participeren. Tenslotte willen leerkrachten jongeren ook laten participeren.
- De tweede aanbeveling is om gebruik te maken van een jongerenraad. Vanuit de enquête (zie bijlage 5) die is afgenomen bij jongeren uit Zwolle en die voornamelijk is ingevuld door jongeren van het Carolus Clusius College, blijkt dat een fysieke jongerenraad het meest populaire middel is om jongerenparticipatie te vergroten. Jongeren willen graag meedenken. Zorg voor een laagdrempelige jongerenraad waarin jongeren willen deelnemen.
- Een derde aanbeveling is om te gaan werken met een flexibele jongerenraad. Deze vorm is laagdrempelig en heeft een minder verplichtend karakter voor jongeren. Daarin kan ruimte worden gemaakt voor zowel jongeren die signaleren als voor jongeren die ook oplossingen willen bedenken en actie willen ondernemen. Een flexibele jongerenraad houdt in dat het een vrije inloop heeft, zonder een verplichtend karakter. Verschillende thema-avonden kan ervoor zorgen dat jongeren gemotiveerd zijn om te komen. Door in de thema-avonden aan te sluiten bij verschillende interesses, zal er diversiteit binnen de flexibele jongerenraad ontstaan.
- Tenslotte willen jongeren graag op hun talenten benaderd worden. Vanuit de focusgroep van het Carolus Clusius College blijkt dat jongeren mee willen denken in verschillende thema's. Voorbeelden zijn: een positieve benadering binnen jeugdzorg, duurzaamheid, avonden waarin creativiteit geuit kan worden, enzovoort. Laat jongeren ook meedenken over het indelen van nieuwe ruimtes of hangplekken.

Literatuur

Bauer, J., Rutjes, R., Gaag, R.S. van der, & J. Mak (2012). *Toolkit Jeugdparticipatie*. Be Involved: Instrumenten Jeugdparticipatie Gemeenten. Amsterdam/Utrecht: Stichting Alexander en Verwey-Jonker Instituut.

Bekker, J., & Witte, T. (2014). *Jeugdbeleid in transitie: De rol en invloed van sociale professionals op politiek-bestuurlijke beleidsvorming*. Bussum: Coutinho.

Crowlet en Moxen ....

Divosa. (2017). *Werkwijzer jongeren*. Geraadpleegd van: <https://www.divosa.nl/pdf/-- --werkwijzer-jongeren/pagina.pdf>

Dr. Lerner, R.M. en Dr. Lerner, J. (z.d.). *The Five Cs Model of Positive Youth Development*. Geraadpleegd van: Explore SEL (harvard.edu)

Factor Vijf. (z.d.). *Prosociaal gedrag*. Geraadpleegd van *Prosociaal gedrag - Factor Vijf*

I&O Research. (2021, januari). *Wat verwachten jongeren van de democratie?* Geraadpleegd van: <https://open-pilot.overheid.nl/repository/ronl-05303ba7-d022-48a6-99a8-2d85a3060188/1/pdf/Wat%20verwachten%20jongeren%20van%20de%20democratie.pdf>

Jeß, L. en Westrik, K.J. (2017). *Wat is de bijdrage van jongerenparticipatie aan positive youth development?* Geraadpleegd van: [file:///C:/Users/t.vandervinne/Downloads/Bachelorthesis%20Jess,%20L-5950937%20en%20Westrik,%20K-4133714%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/t.vandervinne/Downloads/Bachelorthesis%20Jess,%20L-5950937%20en%20Westrik,%20K-4133714%20(1).pdf)

Jeugdwelzijnsberaad. (z.d.). *Medezeggenschap van kinderen en jongeren en de nieuwe jeugdwet*. Geraadpleegd van: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Notitie-Medezeggenschap-Kinderen-en-jongeren%20%5BMOV-12738530-1.1%5D.pdf>

Jongerenraad | Gemeente Almelo. (2021). Gemeente Almelo. Geraadpleegd van: <https://www.almelo.nl/jongerenraad>.

Klerk, M. de, Gilsing, R., & Timmermans, J. (red.) (2010). *Op weg met de Wmo. Evaluatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2007-2009*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Kinderrechten (2019). *Verdrag inzake de Rechten van het Kind- Verdragstekst*. Geraadpleegd op 3 oktober 2021, van <https://www.kinderrechten.nl/verdragstekst/>

Movisie (2016). *Foto's laten wensen voor leefomgeving zien*. Geraadpleegd op 6 oktober 2021, van: <https://www.movisie.nl/tool/fotos-laten-wensen-leefomgeving-zien#:~:text=De%20visuele%20prikkelmethode%20in%20drie,en%20duidelijke%20opdrachten%20te%20geven>.

Moore, K.A. (2016). *Why positive youth development works*. Geraadpleegd van: *Waarom positieve jeugdontwikkeling werkt - Child Trends*.

Nederlands Jeugdinstituut. (2015). *Jongerenwerk in beeld*. Geraadpleegd van: <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/%28320799%29-Jongerenwerk-in-beeld.pdf>

Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). Jeugdparticipatie bevorderen. Geraadpleegd van: <https://www.nji.nl/sterke-basis-voor-de-jeugd/jeugdparticipatie-bevorderen>

Number 5 Foundation. (2021). Bondgenoten in de democratie. *Number Five Foundation*, 13.

Offer, S., & Schneider, B. L. (2007). Children's role in generating social capital. *Social Forces*, 85, 1125-1142. doi:10.1353/sof.2007.0049

Salih, 2016 ....

Sei, 2006

Sociaal web. (2016, 7 september) 8 goede voorbeelden jeugdparticipatie. Geraadpleegd van: <https://www.sociaalweb.nl/blogs/8-goede-voorbeelden-jeugdparticipatie>

Spaander, M., & Aptroot, E. (2016). *Relationele lenigheid* (1ste ed.). SWP.

Stichting Alexander. (2019). *Jeugdparticipatie - 25 vuistregels*. Geraadpleegd van: <https://st-alexander.nl/wp-content/uploads/2020/09/PDF-Vuistregels-1.pdf>

Strating, G., & de Wit, C. (2018). Participatie van jongeren in het onderwijs, vanzelfsprekend toch?! Geraadpleegd van: <https://st-alexander.nl/wp-content/uploads/2020/10/Artikel-Participatie-van-jongeren-in-het-onderwijs-Stichting-Alexander-oktober-2018.pdf>

VandenBroucke ....

Van Mameren-Broers (red.), S. (2018). *Systeemgericht werken in sociale beroepen*. Amsterdam: Boom.

Van Zaalen, Y., Deckers, S., Schuman, H., & Van Zaalen, Y. (2018). *Handboek interprofessioneel samenwerken in zorg en welzijn*. Coutinho.

Verwey-Jonker Instituut. (2016). *De staat van jeugdparticipatie in Nederland 2016*. Geraadpleegd van: <https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2020/07/staat-jeugdparticipatie-nederland-2016-2.pdf>

Verwey-Jonker Instituut. (2018). *Voedingsbodems voor radicalisering in Zwolle*. Geraadpleegd van: https://www.bureaubroekhuizen.nl/downloads/Voedingsbodems_voor_radicalisering_in_Zwolle_116056.pdf

Welling, M. (2015) *Medezeggenschap van kinderen en jongeren en de nieuwe jeugdwet*. Geraadpleegd van: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Notitie-Medezeggenschap-Kinderen-en-jongeren%20%5BMOV-12738530-1.1%5D.pdf>

Witte.,R (z.d.) *Jongeren doen mee....Ook de moeilijk bereikbare*. Geraadpleegd op 6 oktober 2021, van <https://www.wijkplatformhoogenhof.nl/sites/default/files/Buurtpreventie%20-%20Handleiding%20Jongerenparticipatie.pdf>

Winter, M. de, & Kroneman, M. (2003). *Participatief jeugdonderzoek: sociaal-wetenschappelijk onderzoek samen met kinderen en jongeren naar beleid voor de jeugd*. Assen: Van Gorcum.

Bijlagen

Bijlage 1: Resultaten focusgroep Fakkelteit

Op een avond van de Fakkelteit hebben jongeren een rap gemaakt over hoe Zwolle er volgens hen uit zou moeten zien. Daarnaast zijn twee studenten uit onze groep in gesprek gegaan met de jongeren. Daar kwamen de volgende resultaten uit:

Jeugdzorg, wat vind jij daarvan?

- 'Het idee is goed, de uitvoering slecht. Jeugdzorg moet vrijwillig zijn.'
- 'Het kan positief zijn, maar wat ik heb meegemaakt op afstand, gun ik niemand.'
- 'Ze moeten meer naar mensen kijken, dan naar situaties en niet direct actie uitvoeren.' 'Ook moet er goed gekeken worden naar de kern van het probleem en moet dat eerst onderzocht worden, voordat je de laatste actie toepast.'
- 'Meer naar de begeleiding kijken die is afgestemd op de persoon.'
- 'Ik wil dat het meer vrijblijvend is, bijvoorbeeld wat drinken, iemand op de app hebben om daar wat mee te appen, een maatje die een vast persoon is.'
- 'Jeugdzorg is vaak negatief. Ik heb weleens met een psycholoog gepraat, maar die heeft het dan meer over het positieve en over wat je al wel kan.'
- 'Personen moeten zelf inspraak hebben op wat er gebeurt binnen de jeugdzorg.' 'Er moeten dan ook plekken komen waar je ergens je ei kwijt kan, een uitlaatklep.'
- 'Met corona was het lastiger, kon je moeilijk wat doen, maar ga dan met ze naar buiten of start een jeugdcentrum, op vrijwillige basis, waar wel bepaalde leiding is als je het nodig hebt, maar niet per se iets moet.'

Sport en activiteiten in Zwolle, wat vind jij daarvan?

- 'Er moeten meer plekken komen waar je kan samenkomen, waar interesses samenvallen.'
- 'Er moet een veilige plek komen, waar iedereen welkom is en waar een bepaalde vibe is.' 'Dat wanneer je daar komt en mensen zitten bijvoorbeeld muziek te maken of te dansen, dat je daar in mee gaat, omdat dat chill voelt.'
- 'Plek waar je je vrij voelt om te dansen, gitaar te spelen of creatief te zijn, met veel groen en waar je je niet bekeken, maar veilig voelt.'
- 'Een vaste plek waar je weet dat het elke keer is, als je na schooltijd nog wil chillen, ga je daar naar toe.' 'Dit kun je doorgeven aan anderen, door te laten zien dat het gebeurt.'
- 'Een plek waar veel vrijheid is, waar iedereen welkom is, ouderen en jongeren, overdekt.'
- 'Ik mis een dansplek in Zwolle die vrijblijvend is, waar je niet volgens de stijl van de dansschool hoeft te dansen, hetzelfde als iedereen, maar waar je je eigen stijl mag en kan toepassen en meer vrijheid en creativiteit is.'

Centrum van Zwolle, wat vind jij daarvan?

- 'Er is wel een jeugdhonk of jeugdcentra, maar daar spelen veel verkeerde invloeden.'
- 'Meer gelijkheid in de stad zelf.'
- 'Er moet meer cultuur komen, meer hiphop, nieuwe artiesten, we leven nu nog op de oude generatie en dat moet vernieuwd worden.'
- 'Er moeten meer kleding en decor shops komen, meer out of the box denken.' 'De huur is hoog in Zwolle, wat ervoor zorgt dat er allemaal grote winkels zitten met dezelfde kleren, maar het is leuk als er wat kleinere winkels zijn, die wat meer zorgen voor unieke kleding.'
- 'Er moet meer creativiteit in de stad zelf komen.'

- 'Er zijn te weinig uitgaansgelegenheden, of het is veel oudere mensen en het is stijf, maar het moet wat levendiger gaan zoals in andere steden.'
- 'Er moet betere parkeergelegenheid komen.'

Waar heb jij nog meer een mening over?

- 'Grote scholen in Zwolle, zoals Deltion, kleinschaliger is fijner.'
- 'Het openbaar vervoer moet ook echt openbaar zijn, echt gratis voor iedereen.' 'Niet als je een student bent dat je gratis kunt reizen, maar gratis en openbaar voor iedereen.'
- 'Er moeten meer prullenbakken komen die er niet afgetrapt kunnen worden.' 'Dat je je schuldig voelt als je afval op straat gooit, omdat je weet dat er op elke hoek van de straat een prullenbak staat.'
- 'Veiligheid op straat is voor vrouwen moeilijker.' 'Wanneer er iemand op straat loopt, die niet helemaal 100% is, die moeten ze niet los laten lopen, maar daar moet meer begeleiding voor zijn of bijvoorbeeld handhaving.'
- 'Er moeten meer lessen komen, waarin voorlichting wordt gegeven over bijvoorbeeld depressiviteit of over de GGZ bijvoorbeeld, dat daar meer begrip over komt en dat er niet gepest wordt, omdat mensen niet weten wat er met je aan de hand is of wat een depressie bijvoorbeeld inhoudt en dat er ook openheid over komt.'
- 'Het is goed om te mediteren.' 'Je bent vaak druk en moet veel doen, dit zorgt ervoor dat je mind snel vol zit en soms is het goed om daarbij stil te zijn en zou eigenlijk iedereen op zijn/haar manier moeten mediteren.'
- 'Er moet ook meer begeleiding komen wat gewoon chill is.'

Wat zoek je op in andere steden wat er niet in Zwolle is?

- 'School in Groningen, dat is kleinschaliger dan Zwolle.'
- 'Winkels in Almere bijvoorbeeld.'
- 'Uitgaan in Rotterdam, die stad leeft.'

Tegen wie vertel jij je mening?

- 'Via raps, op social media, insta, YouTube of via mond-op-mond reclame.'
- 'Tegen niemand.'

Op wat voor manier wil jij je mening laten horen aan bijvoorbeeld de gemeente?

- 'Face tot face.'
- 'Een keer naar de gemeente toe.'
- 'Enquête op scholen.'
- 'Via een website een bericht sturen.'
- 'Het moet wel gelijkwaardig zijn, niet dat de gemeente veel meer boven je staat als autoriteit, dan werkt het minder.' 'Bijvoorbeeld onder het genot van een pizza en gewoon chill.'

Bijlage 2: Opzet planning bijeenkomst focusgroep Thorbecke PrO

Doelen van de bijeenkomst:

- Ik weet wat jongerenparticipatie is.
- Ik kan ideeën geven over wat er verbeterd kan worden in Zwolle.

Opzet van de les:

- **Intro (maximaal 10 minuten)**

1. Voorstellen. Wij vertellen wie we zijn en wat we komen doen.
2. Kahootquiz, daarover door praten.
3. Uitleggen van de opdracht en inhoud van de les (lesdoel). Eerst uitleggen en daarna vragen waar de jongeren aan denken bij jongerenparticipatie. Dit schrijven ze op een geeltje. Deze geeltjes hangen we op het bord en deze bespreken we.

- **Kern (maximaal 20 minuten)**

Aandacht geven aan wat een mening is en wat je daarmee kan. Vervolgens nadenken over wat een droomstad is. Daarna de opdracht geven over wat de droomstad is van de leerlingen en of dit te realiseren is. Dit mag door middel van een tekening, woordweb of een verhaal. De leerlingen vertellen dat hun werkstuk meegenomen kan worden naar de wethouder. Door middel van een timer op het bord blijven de leerlingen op de hoogte van de tijd. (Dit moet op internet opgezocht worden, want dat is niet mogelijk in een PowerPoint). Vervolgens worden de werkstukken besproken. Als leerlingen eerder klaar zijn, kunnen wij in gesprek gaan over hun werkstuk.

- **Afsluiting (maximaal 15 minuten)**

Werkstuk bespreken. Lesdoelen bespreken, weten jongeren nu wat jongerenparticipatie is? En hebben de jongeren hun ideeën kunnen weergeven? Werkstukken inleveren en meenemen. Mocht de jongere het niet mee willen geven, willen we er graag een foto van maken.

Bijlage 3: PowerPoint focusgroep Thorbecke PrO

Onderstaande PowerPoint hebben we gebruikt in de focusgroep Thorbecke PrO.

WIE ZIJN WIJ? WAT KOMEN WIJ HIER DOEN?

LESDOEL

1. Ik weet wat jongerenparticipatie is.
2. Ik kan ideeën geven over wat er verbeterd kan worden in Zwolle.

KAHOOT! QUIZ!

Kahoot!

WAT IS JONGERENPARTICIPATIE?

- Wat denk jij?
- Het doel van jongerenparticipatie is dat jongeren meedenken over onderwerpen waar normaal alleen volwassenen over beslissen.

OPDRACHT

Hoe ziet Zwolle er in jouw dromen uit?

Kies uit één van de volgende opdrachten:

1. Maak een **tekening** van Zwolle als jouw droomstad.
2. Schrijf een **verhaal** (minimaal 10 zinnen) over jouw droomstad Zwolle. Denk je dat je die droomstad hier in Zwolle kunt krijgen?
3. Maak een **woordweb**. Waar denk je aan bij Zwolle als jouw droomstad?

OPDRACHT LATEN ZIEN

Natuurlijk kun je je stem ook nu al laten horen!

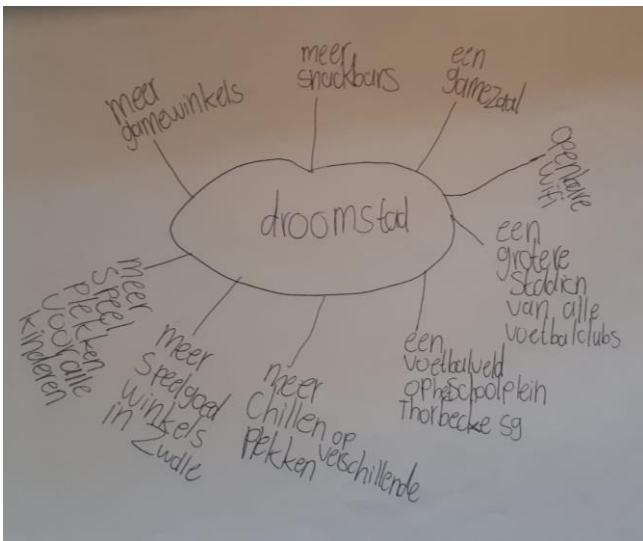
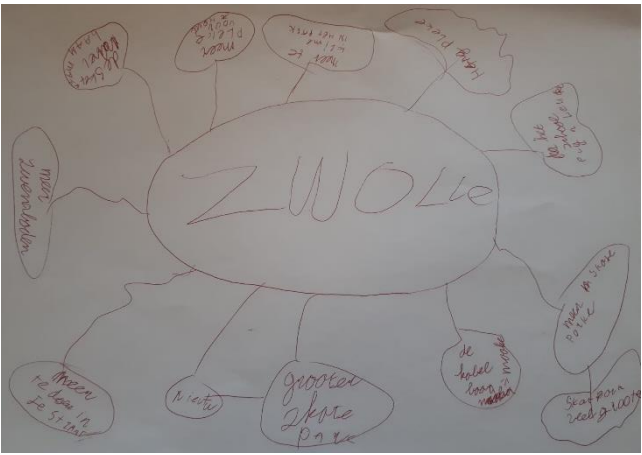
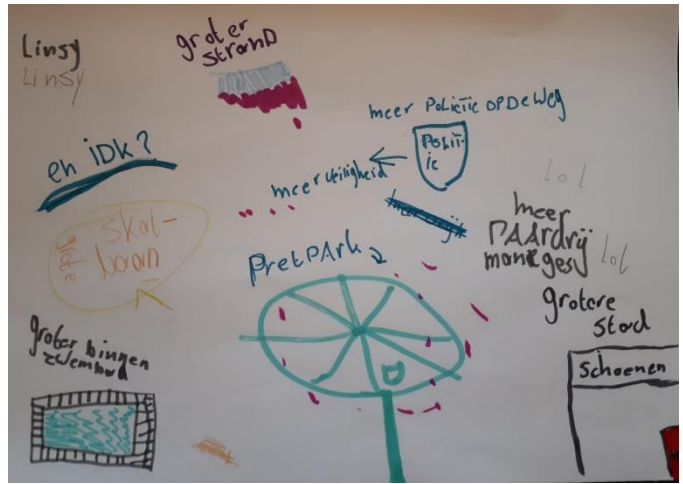
Bekijk hiervoor

www.jongerenraadzwolle.nl

BEDANKT

Bijlage 4: Voorbeelden van ontwerpen droomstad Zwolle Thorbecke PRO

Bijlage 5: Opzet enquête

Vraag 1:

Jongerenparticipatie in Zwolle

Wat vind jij van de stad Zwolle en hoe kun je hierover meedenken? Studenten van Viaa zijn benieuwd naar jouw antwoorden op 6 vragen.

- Maak jij gebruik van voorzieningen in Zwolle, bijvoorbeeld dat je sport in Zwolle of dat je in Zwolle op school zit?
- En ben je onder de 24 jaar oud?

Denk dan mee over de volgende 6 vragen!

(Behalve als je de vragen al hebt beantwoord op een ander account.)

Vraag 2:

Op welk gebied moet er iets veranderen?

2.

- A Jeugdzorg
- B Sport en activiteiten
- C Centrum van Zwolle en/of wijkcentrum
- D School

(Geen enkel antwoord is fout)

Vraag 3:

Zou jij er zelf iets in willen veranderen?

JA

NEE

Vraag 4:

Hoe zou jij dat willen doen?

DOOR MEE TE DOEN:

- A In een jongerenraad
- B In een online meeting
- C In een chatplatform
- D In een ruimte waar we zelf activiteiten kunnen bedenken

Heb je een eigen idee of droom?

Type something...

Vraag 5:

Superleuk dat je hierin meedenkt!
Mogen de studenten die het onderzoek uitvoeren je benaderen voor meer informatie?

JA

NEE

Ps: ik zou het waarderen als je de volgende slide deelt op je eigen story en dit account er op de strepen in tagt.

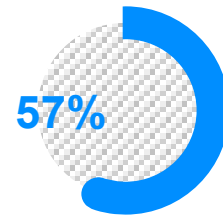
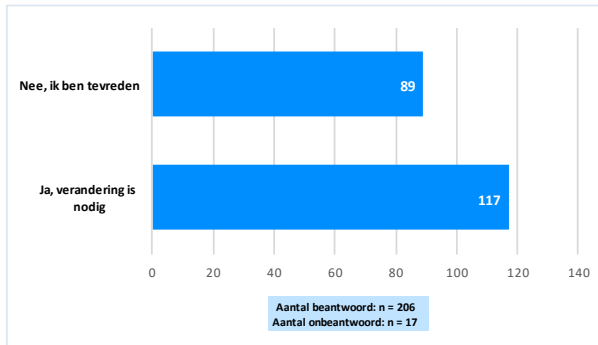

Bijlage 6: Uitkomsten enquête

Enquête via Instagram Stories

Merendeel respondenten is van Carolus Clusius College

Vind je dat er iets in Zwolle moet veranderen?

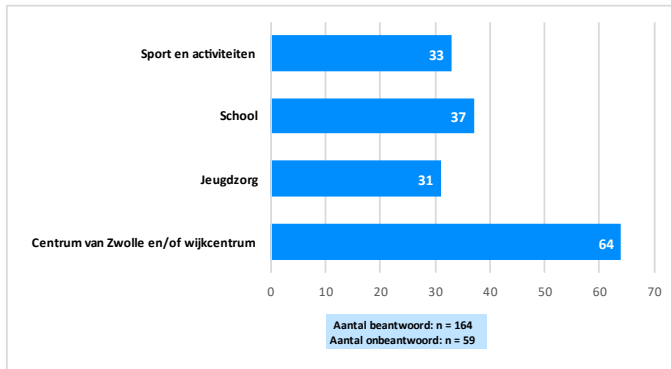

Van de jongeren die hebben geantwoord, vindt 57% dat er in Zwolle iets moet veranderen.

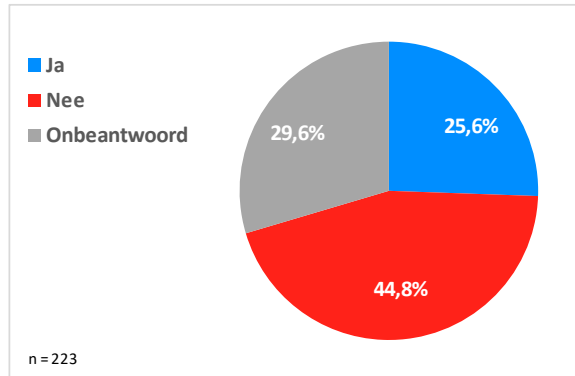
Enquête via Instagram Stories

Merendeel respondenten is van Carolus Clusius College

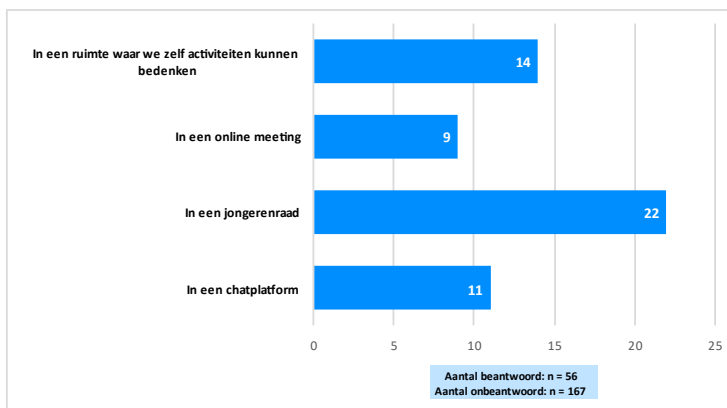
Op welk gebied moet er in Zwolle iets veranderen?

Zou je er zelf iets in willen veranderen?

Hoe zou je dat willen doen?

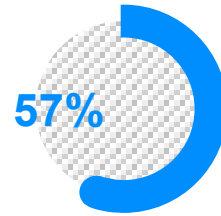
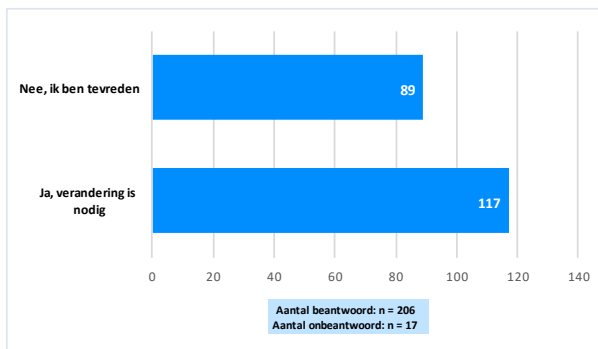

Studenten Minor Interprofessioneel Werken met Jeugd | Hogeschool Viaa

Inhoud

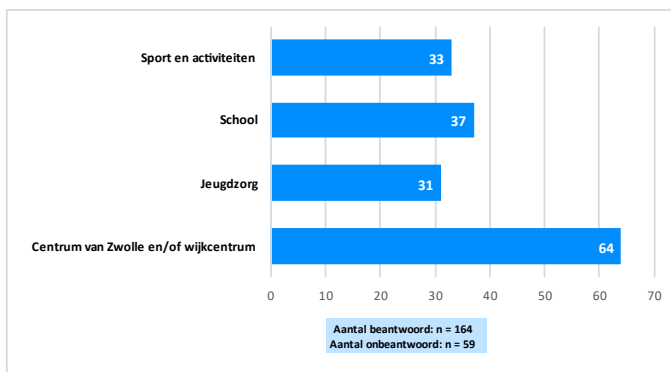
- Enquête ca. 225 scholieren uit Zwolle
- Focusgroep Carolus Clusius College
- Focusgroep op Thorbecke PrO bij burgerschapslessen
- Interviewgesprekken jongeren op de Fakkeltent
- Conclusies
- Aanbevelingen

Vind je dat er iets in Zwolle moet veranderen?

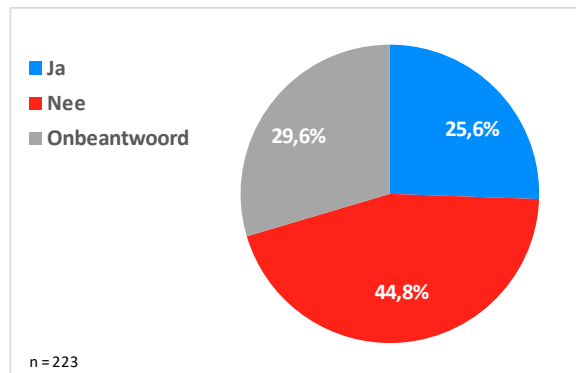

Van de jongeren die hebben geantwoord, vindt 57% dat er in Zwolle iets moet veranderen.

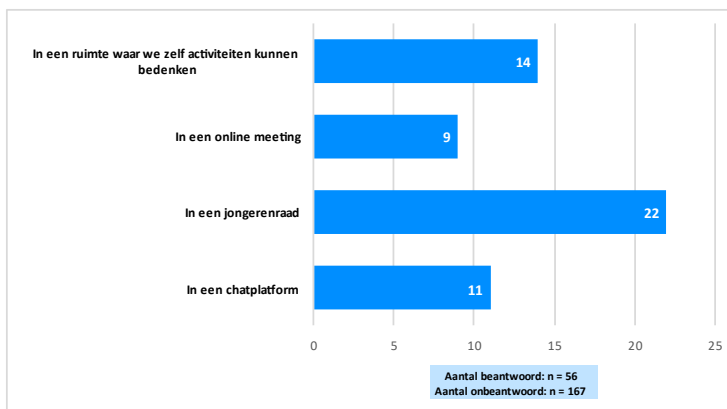
Op welk gebied moet er in Zwolle iets veranderen?

Zou je er zelf iets in willen veranderen?

Hoe zou je dat willen doen?

Resultaten focusgroep met jongeren Carolus Clusius c

Resultaten Focusgroep jongeren op Thorbecke

Resultaten interviews met jongeren **Op de Eeksteit**

Centrum Zwolle:

'Er moet meer cultuur komen, meer hiphop, nieuwe artiesten; we leven nu nog op de oude generatie en dat moet vernieuwd worden.'

Jeugdzorg:

'Jeugdzorg kan meer ingaan op het positieve, wat je al wel kan.'

Sport en activiteiten:

'Er moeten meer plekken komen waar je ~~kweten~~ kunt waar interesses samenvallen.'

Gesprek met jongeren over hun mening:

'Het gesprek moet wel gelijkwaardig zijn, niet dat de gemeente veel meer boven je staat als autoriteit, dat werkt het minder.'

Conclusies

Veel jongeren willen meedenken:

- Laagdrempeligheid
- Geen verplichtend karakter
- Op thema

Er zijn twee type jongeren:

1. Vooral signaleren
2. Daarnaast mede oplossen & actie ondernemen

Jongerenraad meest populaire vorm

Aanbevelingen:

Wil je werk maken van jongerenparticipatie?

Zoek een ingang bij scholen en maatschappijen
burgerschapslessen

Maak gebruik van een jongerenraad, dat blijkt dat
dit een populair middel is

Een flexibele jongerenraad op thema

Ga uit van de talenten van jongeren

